

De groene charme van het Lake District.

Rondrit door Noord-Engeland

Niet ver van de Schotse grens liggen drie natuurparels: de Yorkshire Dales, het Lake District en de North York Moors. Deze nationale parken aaneenrijgen tot een kostbaar halssnoer is een boeiende fietservaring, zeker als je ze afwisselt met cultuurparels als York, Carlisle, Newcastle en de Muur van Hadrianus.

→ Tekst en foto's Ward Van Look

Dorpskoster

Na een nachtelijke overtocht van 14 u meert de ferry vanuit Zeebrugge in *Hull* aan. Ik heb deze havengrootstad blijkbaar zwaar onderschat want het duurt uren voor we buiten geraken, op zoek naar de eerste wegwijzers van Sustransroute 66, The White Rose cycle route. Na de middag komt meteen het eerste

cultuurmonument in zicht: de kathedraal van Beverley. Het is een machtig kerkgebouw, te monumentaal voor het kleine stadje. Fietsmaat Julien en ik worden er vriendelijk verwelkomd, inclusief Nederlandstalige folder die ons wegwijs maakt in de drie gotische bouwstijlen waarin de kathedraal tussen 1220 en 1420 werd opgetrokken. 'Early gothic' (13de eeuw), 'deco-

rated gothic' (14de eeuw) en de 'perpendicular bouwstijl' (begin 15de eeuw) zijn typisch voor vele kathedralen in Engeland.

In groot contrast hiermee staat het dorpskerkje waar we 's avonds halt houden. We zochten al een tijdje tevergeefs naar een camping en besluiten dan maar op het verweerde kerkhof onze tenten op te slaan. De grafstenen uit de

Midden in de North York Moors.

Onze eerste cultuurparel: de kathedraal van Beverley.

18de eeuw zullen er niet van wakker liggen, denken we. Uit het zicht van huizen en de verkeersweg slapen we de eeuwige rust van de overledenen. Tot we 's morgens ontdekt worden door de koster. We bereiden ons voor op een uitbrander maar de man begroet ons vriendelijk, alsof wij met onze slaapplek zijn kerk alle eer aandoen. Hij leidt ons zelfs rond in zijn bescheiden vroeg-gotisch bedehuis.

York

Door de vlakke en vruchtbare countryside fietsen we 's middags het historische York binnen. Onze culturele verwachtingen zijn hooggespannen, in anderhalve dag gaan we proberen zoveel mogelijk historisch erfgoed mee te pikken. Eerst een tour d'horizon op de oude stadsomwalling en dan afdalen naar York Minster, de kathedraal die met zijn drie hoge torens de ganse stad overklast. Het is een bijna hemelse ervaring om rond te wandelen in het brede schip en de vele zijbeuken. Alle muren, pilaren, spitsbogen en ornamenten wijzen en rijzen in één sierlijke beweging ten hemel. In de vooravond schuiven we aan voor de 'evensong', het zingend avondgebed met het kathedraal-koor. Een ingetogen sessie waarbij het publiek geen vin mag verroeren. Toch probeer ik dit intens spiritueel moment zo geruisloos mogelijk vast te leggen met m'n camera. Tot ik langs achter op mijn schouder getikt wordt door een vrouw. Regels zijn regels, ook in de Anglicaanse kerk. Bye, bye klankopname.

The Yorkshire Dales

Nog nagenietend van Cliffords Tower, York Castle Museum, Jorvik Viking Centre en Treasurers House ruilen we voor enkele dagen

cultuur in voor een brok natuur. The Way of the Roses leidt ons eerst door de vallei van de Ouse naar Ripon, gelegen aan de voet van het Yorkshire Dales National Park. Vlakbij ligt Harrogate, de thuisbasis van spurtbom Mark Cavendish. En dat is overal merkbaar. In het vooruitzicht van de Tour de France, enkele weken na onze passage, zijn huizen, straten en pleinen rijkelijk versierd met geelgeschilderde fietsen. Tientallen wielertoeristen gedragen zich als Tourwinnaars wanneer ze ons passeren.

**Alle muren, pilaren,
spitsbogen en
ornamenten wijzen en
rijzen in één sierlijke
beweging ten hemel.**

De Dales maken deel uit van het Penninisch Gebergte dat als een ruggengraat Engeland bij elkaar houdt. We komen nooit boven 400 m uit, maar de hellingen zijn er niet minder om. Platgeërodeerde heuvels golven in onregelmatige plooiën naar de horizon toe. Af en toe licht een boerderij op in een groene zee met trosjes bomen en verweerde muurtjes.

Onze tweede dag in de Dales wordt een tegenvaller. De tent is pas opgeborgen wanneer het begint te druppelen. De miezerige regen hult de heuvels in een dof grijze waas en pas in de late namiddag klaart het wat op. Langs de laatste uitlopers dalen we af naar River Lune die ons naar Lancaster leidt. Voor ons geen interes-

sante stad, dus nemen we een kortere weg naar de westkust. Onze boerderijcamping ligt aan een modderige baai van de Ierse Zee, ongemoeid gelaten door toeristen. Maar we worden wel gehinderd door een ander soort levende wezens: hoevekippen zoeken vrak en vrij naar iets eetbaars, tot in onze tent toe, ondertussen alles volschijnt. De boer zal het geweten hebben, dat worden spiegeleieren bij het ontbijt als genoegdoening!

Lake District

Aan de overkant van de baai zien we de ochtend van dag 8 de contouren van de Cumbrian Mountains in het Lake District. Een brede, diepe zee-inham verplicht ons tot een grote omweg naar dit nationale park. Eerst volgen we het Lancaster Canal om dan vanaf Kendal zuidwaarts af te buigen naar Grange-over-Sands, waar we in een openbaar parkje naast de baai onze tent opzetten. Vanaf morgen wordt het menens. De hoogste rondingen van de Cumbrian Mountains blijven net onder de 1000 m. Als lichtstralen van een ster waaiëren heuvelkammen uit naar de buitenranden. Tussen de ribbels ontstonden na de ijstijden een tiental langgestrekte meren. Met de spiegeling van de bergen in hun water maken zij de unieke charme uit van het Lake District. En daar komt veel volk naar kijken, zeker bij dit zonnig weertje.

Om de grote toeristische drukte te vermijden, laten we het bekende Windermere links liggen en kiezen voor de oeverweg langs Conistone Water. Daarna is het klimmen geblazen richting Grasmere, gelegen aan zijn idyllisch meer. De plek doet romantische gevoelens in ons hart opwellen. De drukte in het dorp zelf valt mee want er is nog plaats voor ons op een terrasje.

Een rustige oeverweg langs Thirl Water.

Lake District: groene valleien tussen de Cumbrian Mountains.

Zonder de vertrouwde Sustranswegwijzers moeten we vanuit Grasmere noodgedwongen over een razendsnelle A-weg naar het noorden. Gelukkig kunnen we na een klim van 7 km uitwijken naar een rustige oeverweg naast Thirl Water, geflankeerd door de groene kletskep van Styborrow Dodd (840 m). Verderop vervoegen we de Sea-to-Sea-route die het smalste stukje Engeland dwarst. De lastigste beklimmingen liggen nu achter ons, maar tegelijk ook de adembenemendste panorama's. We kijken uit op de laatste kale heuvelkoppen en dalen af naar *Carlisle*.

De Muur van Hadrianus

In *Carlisle* bezoeken we de kathedraal en het goedbewaarde fort uit de 11de eeuw. Interessant, maar eerlijk gezegd kijken we al een tijdje uit naar de Muur van Hadrianus. Tijdens de Romeinse overheersing liet keizer Hadrianus rond het jaar 120 een 3 meter dikke en 5 meter hoge verdedigingsmuur bouwen om aanvallen van de Picten af te weren. Langs het 117 km

lange traject verzezen er wachttorens, forten en garnizoensplaatsen. Het geheel is erkend als Werelderfgoed. Pas na 20 km krijgen we in *Banks* de eerste resten van de muur te zien.

We wachten wijselijk tot de laatste trein gepasseerd is om de tent op te zetten.

Eeuwenlang geplunderd en verweerd blijft er van het oorspronkelijk bouwwerk maar weinig over. Anders dan wandelaars kunnen we het tracé maar enkele kilometer volgen. Interessanter op onze weg zijn twee belangrijke Romeinse forten ten zuiden van de muur: *Birdoswald* en *Vindolanda*. In het laatste kan je wel een halve dag vertoeven. En het Roman Army Museum in *Greenhead* geeft met filmbeelden en realistische opstellingen een goed

sfeerbeeld van het soldatenleven in zo'n fort. Vanaf *Hexham* is de muur verleden tijd en zoeken we het gezelschap van de River Tyne. Langs de rivier fietsen we 'traffic free' *Newcastle* binnen. Het is zondag én zonnig. Tussen de marktkraampjes naast de Tyne is iedereen in opperbeste stemming en kopen we ons een verse lunch. Aan weerszijden van de rivier wedijveren de modernste kantoorgebouwen om het sierlijkste design. Ze hebben sinds de jaren 70 de plaats ingenomen van verroeste fabrieken en rommelige werkhuizen uit de industriële revolutie. Hét pronkstuk van deze architectonische ommekeer is *The Sage*, een futuristisch concertgebouw in glas en staal. De *Newcastlers* noemen het ironisch 'The Slug' omdat het sterk op een naaktslak lijkt. De tweede blikvanger is de *Millenium Bridge*. Deze voetgangers- en fietsbrug over de Tyne kan op een ingenieuze manier gekanteld worden wanneer een schip passeert.

Erfgoed

Sinds eind 19de eeuw zijn in Engeland twee organisaties actief rond de bescherming van het historisch erfgoed. *National Trust* (www.nationaltrust.org.uk) is een vzw die hoofdzakelijk kuststroken en natuurgebieden maar ook kasteeldomeinen en tuinen voor het nageslacht bewaart. *English Heritage* (www.english-heritage.org.uk) is een overheidsdienst die vooral historische gebouwen en sites bezit en beheert. Beiden werken met honderden vrijwilligers. Het kan voordelig zijn om je lid te maken indien je van plan bent veel erfgoed te bezoeken. Je krijgt dan korting of je mag gratis binnen.

York Minster.

Typisch heidegebied in de North York moors.

The North York Moors

Omdat de kolen-en-staalnijverheid rond Newcastle verdwenen is, zijn vele industriële spoorlijnen omgevormd tot fietspad. Daar maken we dankbaar gebruik van om koers te zetten naar de North York Moors. Ten zuiden van *Middlesbrough* klimmen we het natuurpark in. 'Moor' betekent heide, maar het is te vroeg op het jaar om van de paarse heidetapijten te genieten. Toch worden we verwend met machtige en prachtige natuurplaatjes en vergezichten. We volgen route 52 die zich als in zaagtand op-en-af door de Eskvallei kronkelt tot in de havenstad *Whitby*. Terwijl de Eskdalespoorlijn de rivierlaagten opzoekt, zwoegen en zweten wij, klim na klim. Na 65 km bereiken we met slappe benen een dorpje met een pub en een station. Geen camping in de buurt. We dalen af naar de spoorlijn in de hoop daar een kampeerplek te vinden. We hebben geluk. Aan de treinstopplaats vinden we naast de rails een plekje voor onze tent en op het perron een bank als eettafel. We wachten wijselijk tot de laatste trein gepasseerd is om de tent op te zetten. De treinbegeleider kijkt ons verwonderd aan dat we niet instappen.

Na *Whitby* volgen we een oud spoorwegpad dat pal langs de oostkust loopt. Via *Scarborough* en *Bridlington* sluiten we onze fietscirkel in *Hull*.

STEEKKAART

Route en bewegwijzering

Voor deze tocht door het noorden van Engeland maakten we gebruik van acht Sustransroutes en twee regionale routes, in combinatie met korte niet-bewegwijzerde trajecten. 16 van onze 19 vakantiedagen waren we met de fiets onderweg, goed voor 830 km.

Sinds 1995 heeft Sustrans met de financiële steun van de Britse Nationale Loterij over gans Groot-Brittannië een grootmazig fietsnetwerk uitgetekend en bewegwijzerd, grotendeels over verkeersarme wegen, oude spoorbermen en jaagpaden. Bij elke route hoort een kaart op schaal 1:100.000, te verkrijgen bij Sustrans of via de betere reisboekhandel. De routes zijn ook in detail te bekijken op de website: www.sustrans.org.uk.

Info

Campings zijn eerder dungezaaid in de natuurparken (www.ukcampsite.org.uk), maar aan andere logiesmogelijkheden is er geen gebrek. We logeerden twee nachten in een guesthouse (York), deden 7 campings aan en kampeerden 7x in het wild.

Er is dagelijks een overtocht Zeebrugge – Hull met P&O-ferries. De ferry vertrekt in Zeebrugge om 18.30u en komt aan in Hull om 9u 's morgens. Hoe vroeger je boekt, hoe lager de prijs: www.poferries.com.

groteroutepaden.be/opweg/archief > rittenschema

